

Г.Б. Гордийчук

**ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ
К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИКТ ВО ВРЕМЯ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ УЧЕБНОЙ
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧЕНИКОВ**

В статье характеризуется методика формирования у будущих учителей начальной школы навыков реализации учебной исследовательской деятельности и пути использования ИКТ во время ее осуществления.

G.B. Gordiychuk

**TRAINING OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS TO
USE ICT IN THE EXERCISE EDUCATIONAL RESEARCH ACTIVITY
SHEET**

The article characterizes formation technique of future elementary school teachers implement skills training research and the use of ICT during its implementation.

Стаття надійшла до редакції 16.11.2013

УДК 378. 147. 091. 313 : 004. 9

*С. С. Кізім,
м. Вінниця, Україна*

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ІКТ**

Постановка проблеми. Приєднання України до Болонського процесу вимагає від нинішньої вищої освіти кардинальних змін. Відповідні зміни відбуваються в організації навчального процесу, систематизації, структуруванні навчального матеріалу та системі контролю знань студентів. За таких умов система вищої освіти має бути спроможна не лише давати знання, а й постійно і швидко оновлювати їх, формувати потребу серед студентів для самостійного оволодіння вміннями, навичками творчого підходу до вирішення професійних завдань впродовж професійної діяльності.

Як наслідок, нині здійснюються пошук нових технологій, засобів навчання задля інтенсифікації та підвищення якості професійної підготовки майбутніх педагогів в умовах компетентнісного підходу, які спрямовані на формування в студентів професійної компетентності, що обумовлена вимогами до професійної підготовки майбутніх педагогів.

Аналіз попередніх досліджень свідчить, що проблемами

підвищення якості сучасної освіти у вищих навчальних закладах (ВНЗ) опікувалися знані вітчизняні вчені В. Биков, Р. Гуревич, І. Зязюн, В. Кремень, Н. Ничкало та ін.

Реалізацію компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх педагогів досліджували у своїх працях вітчизняні та закордонні вчені: Н. Бібік, Є. Зеєр, І. Зимняя, М. Кадемія, О. Пометун, А.Хуторський, С. Шишов, які зазначають, що такий підхід забезпечить якісну підготовку майбутніх фахівців на шляху процесу модернізації сучасної освіти, переходу на компетентні сну основу підготовки конкурентоздатного фахівця.

Мета статті полягає у визначенні шляхів реалізації компетентнісного підходу в професійній підготовці майбутніх педагогів засобами ІКТ.

Виклад основного матеріалу. Реалізація компетентнісного підходу в освіті пов'язана з особистісно орієнтованим і діяльнісним підходами в процесі навчання, оскільки стосується всіх учасників навчального процесу. Компетентнісний підхід – це спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток компетентностей особистості. У великому тлумачному словнику української мови термін «компетентність» (лат. *competentia*) стосується особи «яка має достатні знання в певній галузі, яка з чим-небудь добре обізнана, тямуща», або «яка має повноваження, повноправна, повновладна» [1, с.237].

Даний підхід покликаний перемістити акценти з процесу накопичення нормативно визначених знань, умінь і навичок у площину формування й розвитку в студентів здатності практично діяти, творчо застосовувати набуті знання і досвід у фахових ситуаціях. У процесі професійної підготовки майбутніх педагогів варто змінити траєкторію навчання і перейти від пасивного засвоєння знань до дослідницької, активної, самостійної та самоосвітньої діяльності студентів, що є ключовою ознакою компетентнісного підходу.

Ми поділяємо думку Н. Бібік, яка наголошує на необхідності переходу в навчанні «з процесу на результат у діяльнісному вимірі, забезпечення спроможності випускника відповідати новим запитам ринку, мати відповідний потенціал для практичного розв'язання життєвих проблем, пошуку свого «Я» у професії» [3, с. 47].

У своїх працях І. Пометун розглядає компетентність як спеціальний шлях до структурованого набору знань, умінь, навичок, спроможностей й ставлень, що дозволяють майбутньому фахівцю ідентифікувати і розв'язувати незалежно від контексту фахової проблеми. Сформована професійна компетентність дозволить якісно й безпомилково використовувати набуті знання, успішно опанувати нові знання й швидко адаптуватися до змінних умов виконання професійних завдань, спрямованих на розв'язання фахових проблем і ситуацій [4, с.67].

Актуальною проблемою в умовах компетентнісного підходу є питання вибору форм, методів навчання студентів, а також впровадження ІКТ у процес професійної підготовки, котрі забезпечать вміння працювати в інформаційному просторі, активне, самостійне оволодіння студентами теоретичними і прикладними знаннями, що закладено в побудові навчальних планів відповідно до Болонської декларації.

Впровадження ІКТ у професійну підготовку майбутніх педагогів у ВНЗ обумовлює побудову та функціонування інформаційно-освітнього середовища (ІОС), яке здатне забезпечити ефективність та гнучкість навчального процесу, широке використання інформаційних ресурсів, суттєво розширює можливості традиційних форм навчання, а також можливість створення нових ефективних форм навчання в умовах компетентнісного підходу. Сукупність засобів ІКТ (апаратні, програмні та інформаційні компоненти,) використовуються для реалізації навчального процесу в межах функціонування ІОС.

Прикладом засобів ІКТ, що є складовими компонентів ІОС і здатні реалізувати зміст навчальних дисциплін у відповідності до потреб формування професійної компетентності виступають електронні навчально-методичні комплекси (ЕНМК). Вони здатні забезпечити підвищення ефективності професійної підготовки, насамперед через інтерактивність, самостійність, мультимедійність, що є необхідною умовою в процесі опрацювання навчального матеріалу. Використання ЕНМК у професійній підготовці майбутніх педагогів має відповідати логічному, послідовному викладу навчального матеріалу: мета, орієнтири, зміст, шляхи розв'язання поставлених завдань, зворотний зв'язок, оцінка результатів навчальної діяльності, що забезпечує формування єдиного комплексу знань, навичок, умінь, досвіду для професійної діяльності.

Одним із важливих підходів у процесі створення ЕНМК є поступове збільшення обсягу та складності інформації починаючи від основних понять до цілісності вивчення теми, збільшення обсягу теоретичного матеріалу, висвітлення та постановка завдань професійного спрямування, які сприяють формуванню професійної компетентності майбутніх педагогів.

Розглянемо для прикладу ЕНМК з дисципліни: «Методика застосування комп'ютерної техніки при викладанні предметів шкільного курсу» (рис.1), який має наступну структуру:

Методична інформація:

- Анотація.
- Методичні рекомендації.
- Навчальна програма.
- Робоча програма.

– Рекомендована література.

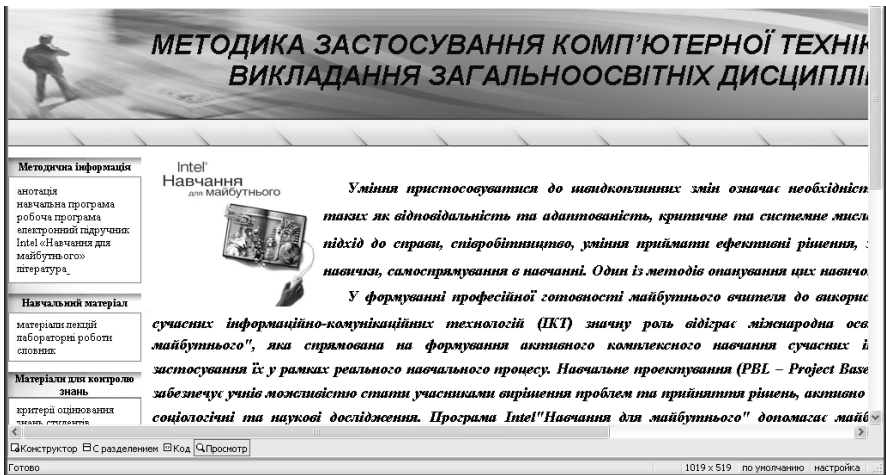

Рис. 1 Інтерфейс ЕНМК «Методика застосування комп'ютерної техніки при викладанні предметів шкільного курсу»

Навчальний матеріал:

- Конспекти лекції.
- Лабораторний практикум.
- Тренажери.
- Словник термінів.
- Електронний посібник (підручник).

Контроль знань:

- Критерії оцінювання знань студентів.
- Контрольні запитання.
- Тестові завдання.

Додаткова інформація:

- Відеотека.
- Веб-ресурси.

ЕНМК розробляються на гіпертекстовій основі, що забезпечує студентам вільний доступ до усіх блоків інформації та дозволяє працювати за індивідуальною освітньою траєкторією навчання. Гіпертекстова структура дозволяє визначити не тільки оптимальну траєкторію вивчення матеріалу, але й зручний темп роботи й спосіб викладення матеріалу, що відповідає особливостям його сприйняття. В умовах моделювання навчальних ситуацій студент відпрацьовує прийоми прийняття відповідних рішень для

завдань, що дозволяє наочно зв'язати теоретичні знання з конкретними проблемами, на рішення яких вони можуть бути спрямовані.

Тестова система, забезпечує, з одного боку, можливість самоконтролю для користувача, а з іншого – приймає на себе рутинну частину поточного або підсумкового контролю. Така система може бути як окремою програмою, що не допускає модифікації, так і універсальною програмною оболонкою, наповнення якої покладається на викладача, що полегшує процес їхнього створення й модифікацію (у найпростішому випадку це може бути тестова оболонка Test W2). Ефективність використання тестових систем значно зростає, якщо вона дозволяє накопичувати й аналізувати результати тестування.

Отже, ЕНМК забезпечує інтерактивний зв'язок «студент – навчальна система – викладач», поєднуючи можливості ІКТ, для успішної діяльності; усвідомлення значущості вказаних завдань для майбутньої професійної діяльності, формування операційних умінь, володіння алгоритмами вирішення професійних завдань, здатності до творчості у вирішенні професійних завдань [2, с.113].

Висновок. На підставі вищевикладеного варто зазначити, що з позицій компетентнісного підходу професійна компетентність майбутнього педагога визначається здатністю фахівця вирішувати проблеми різної складності на основі наявних знань та досвіду. Використання засобів ІКТ у професійній підготовці дозволить майбутнім педагогам адаптуватись до вимог часу, бути конкурентоспроможним на ринку праці, відрізнитись професійною компетентністю, досконало володіти комп'ютерною технікою та ІКТ, мати високий рівень інтелекту, знань та вмінь, творчих здібностей, бути професійно обізнаним.

Список літератури: 1. Великий тлумачний словник сучасної української мови ; укладач і головний редактор В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. – 445 с. 2. Майборода Т.А. Основные подходы к определению содержания профессиональной компетентности в психологических исследованиях / Т. А. Майборода, Л. С. Мовсесян // Материалы научно-технической конференции по итогам работы профессорско-преподавательского состава СевКавГТУ за 2007 год. – Т. 1. Естественные и точные науки. Технические и прикладные науки – Ставрополь : СевКавГТУ, 2008. – 236 с. 3. Овчарук О. В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи // Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с. 4. Пометун О.І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті / О. І. Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики ; під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : «К.І.С.», 2004. –

С. 66-72.. 5. Химинець В. Компетентнісний підхід до професійного розвитку вчителя [текст] / В. Химинець // Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://zakinppo.org.ua/2010-01-18-13-44-15/233-2010-08-25-07-10-49>.

Bibliography (transliterated): 1. Velikij tлумachnij slovník suchasnoї ukraїns'koї movi ; ukladach i golovnij redaktor V. T. Busel. – K. : Irpin' : VTF «Perun», 2001. – 445 s. 2. Majboroda T.A. Osnovnye podhody k opredeleniju sodержanija professional'noj kompetentnosti v psihologicheskikh issledovanijah / T. A. Majboroda, L. S. Movsesjan // Materialy nauchno-tehnicheskoj konferencii po itogam raboty professorsko-prepodavatel'skogo sostava SevKavGTU za 2007 god. – T. 1. Estestvennye i tochnye nauki. Tehnicheskije i prikladnye nauki – Stavropol' : SevKavGTU, 2008. – 236 s. 3. Ovcharuk O. V. Kompetentnisnij pidhid u suchasnij osviti: svitovij dosvid ta ukraїns'ki perspektivi // Biblioteka z osviti/politiki / pid zag. red. O. V. Ovcharuk. – K.: «K.I.S.», 2004. – 112 s. 4. Pometun O.I Diskusija ukraїns'kih pedagogiv navkolo pitan' zaprovadzhennja kompetentnisnogo pidhodu v ukraїns'kij osviti / O. I. Pometun // Kompetentnisnij pidhid u suchasnij osviti: svitovij dosvid ta ukraїns'ki perspektivi: Biblioteka z osviti/politiki ; pid zag. red. O. V. Ovcharuk. – K. : «K.I.S.», 2004. – S. 66-72.. 5. Himinec' V. Kompetentnisnij pidhid do profesijnogo rozvitku vchitelja [tekst] / V. Himinec' // Zakarpats'kij institut pisljadiplomnoї pedagogichnoї osviti. – [Elektronnij resurs] . – Rezhim dostupu: <http://zakinppo.org.ua/2010-01-18-13-44-15/233-2010-08-25-07-10-49>

С. С. Кізім

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ІКТ

У статті розглянуто особливості формування професійної компетентності майбутнього педагога в умовах компетентнісного підходу засобами ІКТ. Виокремлено можливості електронного навчально-методичного комплексу для формування професійної компетентності майбутнього педагога.

Ключові слова: компетентнісний підхід, професійна компетентність, інформаційно-комунікаційні технології, електронний навчально-методичний комплекс, професійна підготовка.

С.С. Кизим

ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ СРЕДСТВАМИ ИКТ

В статті розглянуті особливості формування професійної компетентності майбутнього педагога в умовах компетентного підходу засобами ІКТ. Виділені можливості електронного навчально-методичного комплексу для формування професійної компетентності майбутнього педагога.

Ключові слова: компетентний підхід, професійна компетентність, інформаційно-комунікаційні технології, електронний навчально-методичний комплекс, професійна підготовка.

S. S. Kizim

FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS ICT

The article deals with the peculiarities of the formation of the professional competence of future teachers in terms of ICT competency approach. Author determined the possibilities of electronic teaching complex for the formation of professional competence of future teachers.

Keywords: competent approach, professional expertise, information and communication technology, electronic educational-methodical complex training.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2013

УДК 37.091.313:004.9

*А. П.Кобися
м. Вінниця, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВНЗ

Постановка проблеми. Прискорення науково-технічного прогресу, засноване на впровадженні у виробництво гнучких автоматизованих систем, мікропроцесорних засобів і пристроїв програмного управління, роботів і обчислювальних центрів, поставило перед сучасною педагогічною наукою важливе завдання – виховати та підготувати нове покоління працівників, здатних активно включитися в якісний етап розвитку сучасного суспільства, пов'язаний з інформатизацією.

Вирішення цього завдання – виконання соціального замовлення суспільства – докорінно залежить як від технічної оснащеності навчальних закладів електронно-обчислювальною технікою з відповідним периферійним обладнанням, навчальним, демонстраційним обладнанням, що функці-